

METODIKA PRÁCE S DĚTMI V RÁMCI MULTIKULTURNÍCH AKCÍ NA MŠ

Tento metodický materiál přináší témata a náměty činností, které realizujeme v rámci programů pro děti na MŠ. Během přípravy na multikulturní akce jsme se zaměřili na hledání aktivit, které by byly srozumitelné a známé dětem a rodičům bez ohledu na jejich znalost češtiny nebo zemi původu. Zvolili jsme několik logických a venkovních her, které s drobnými úpravami hrály nebo dosud hrají děti po celém světě. Na základě metodik ke vzdělávacím programům *Bedýnky příběhů* jsme vypracovali několik jazykových zadání, které jsme zařadili do lingvistických koutků.

1. LINGVISTICKÝ KOUTEK: „JAK DĚLAJÍ ZVÍŘATA V RŮZNÝCH JAZYCÍCH?“

Lingvistická hra, zapojující audiovizuální schopnosti a představivost.

Princip: Vybereme citoslovce a řekneme ho dětem nahlas. Děti hádají, jaké zvířátko dělá tento zvuk, vyhledávají obrázek a poté zvířátko mohou nakreslit nebo obtáhnout podle šablony.

Varianta: Vybereme několik citoslovcí a řekneme je dětem nahlas. Též dáme dětem k dispozici skupinu jazyků, ze kterých mohou vybírat. Děti poté hádají, z jakého jazyka dané citoslovce pochází.

<ul style="list-style-type: none"> • Pes <ul style="list-style-type: none"> o Haf (čeština) o Woof [vuɸ] (angličtina) o рав [gaf] (ruština) o Guau [guau] (španělština) o 緯 Wěi [vej] (čínština) o Gâu [gau] (vietnamština) • Volání na kočku <ul style="list-style-type: none"> o Či-či (čeština) o Puss-puss [pus-pus] (angličtina) o Кис-Кис [kis-kis] (ruština) o Miez-miez [mic-mic] (němčina) o Shu-shu [šu-šu] (japonština) o Мац-мац [mac-mac] (bulharština) • Prase <ul style="list-style-type: none"> o Chro (čeština) o Oink [oink] (angličtina) o Grunz [grunc] (němčina) o Knor [kno] (nizozemština) o 잉크gul [gúl] (korejština) o хрю [chrju] (ruština) • Kachna <ul style="list-style-type: none"> o Kač-kač (čeština) o Quack [kvak] (angličtina) o Háp [hap] (maďarština) o Vak [vak] (turečtina) o Coin [kva] (francouzština) o Кря-кря [Krja-krja] (ruština) • Ptáci <ul style="list-style-type: none"> o píp - píp (čeština) o Tweet [tvít] (angličtina) o Cui-cui [kvi-kvi] (francouzština) o Pip-pip [pip-pip] (švédština) o τύμ -τύμ [Tsiou tsiou] (řečtina) o чик-чирик[čik-čirik] (ruština) o cip-cip [čip-čip] (italština) 	<ul style="list-style-type: none"> • Kůň <ul style="list-style-type: none"> o i hahá (čeština) o Neigh [né] (angličtina) o Vrinsk [vrec] (dánština) o Hihiin [hihin] (japonština) o Gnägg [gnég] (švédština) o и-го-го[i-go-go] (ruština) o I-ha [I-haaa] (polština) • Myš <ul style="list-style-type: none"> o písk (čeština) o Squeak [skvík] (angličtina) o пи-пи [Pi-pi] (ruština) o Squitt [skvít] (italština) o 吱 Zhī [žī] (čínština) o Cin [cin] (maďarština) • Včela <ul style="list-style-type: none"> o Bzz Bzz (čeština) o 蜂[bún] (japonština) o бжжжж [bžžž] (ruština) o Sum [zum] (němčina) o Vizzz (turečtina) o 소리 [búng] (korejština) • Kokrhání kohouta <ul style="list-style-type: none"> o kykyryký (čeština) o Cock-a-doodle-doo [kok-a-dudl-du] (angličtina) o Ky-ka-pe-ky [Ku-ka-re-ku] (ruština) o Cocorico [Kokoriko] (francouzština) o 콧-어-두들-두[Ko-ki-oh] (korejština) o おんどり [Kok-i-kok-ko] (japonština) • Žába <ul style="list-style-type: none"> o kuňk-kuňk (čeština) o Cra-cra [Cra-cra] (italština) o Ribbit [Ribbit] (angličtina) o Kва-ква [Kva-kva] (ruština) o Kum kum [Kum kum] (polština) o Brekeke [Brekeke] (maďarština) o カエル[Kerokero] (japonština)
--	--

2. LINGVISTICKÝ KOUTEK: SEZNÁMENÍ SE S ČÍNSKÝMI ZNAKY

A) Vybarvování znaků

Vysvětlíme dětem, že ne všude na světě se píše stejnými písmeny, jako je tomu u nás. Například v Číně mají znaky, které v některých případech mohou vypadat i jako to, co znamenají.

Děti dostanou šablony dvou znaků – déšť a krása. Přiloží je na bílý papír a voskovkami nebo tuhými temperami je vybarví. Děti mohou využívat barvy, které jim daný význam asociuje – déšť může být modrý, šedivý, krása naopak může mít zářivé a jasné barvy, jako je červená či žlutá.

美

B) Uhádnete význam znaků podle toho, jak vypadají?

Jak už jsme si řekli, některé znaky vypadají jako to, co znamenají. Dokážete je správně přiřadit?

1.

森

2.

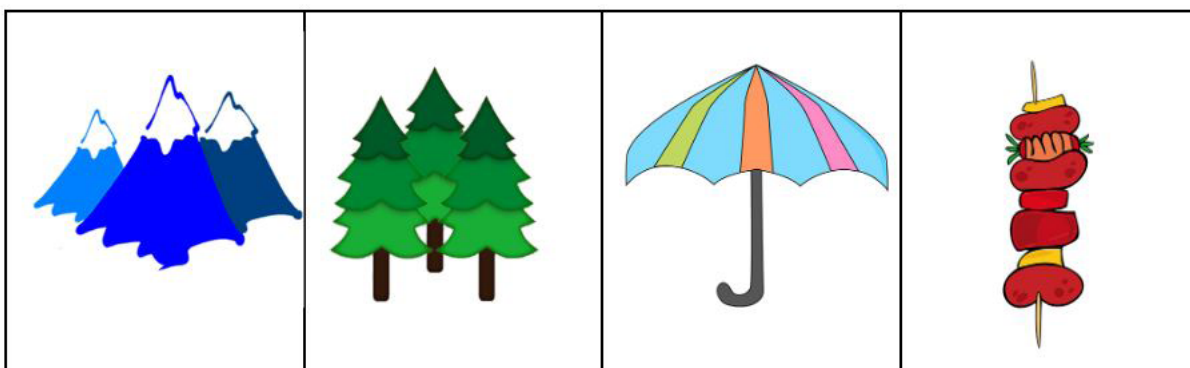
伞

3.

串

4.

山

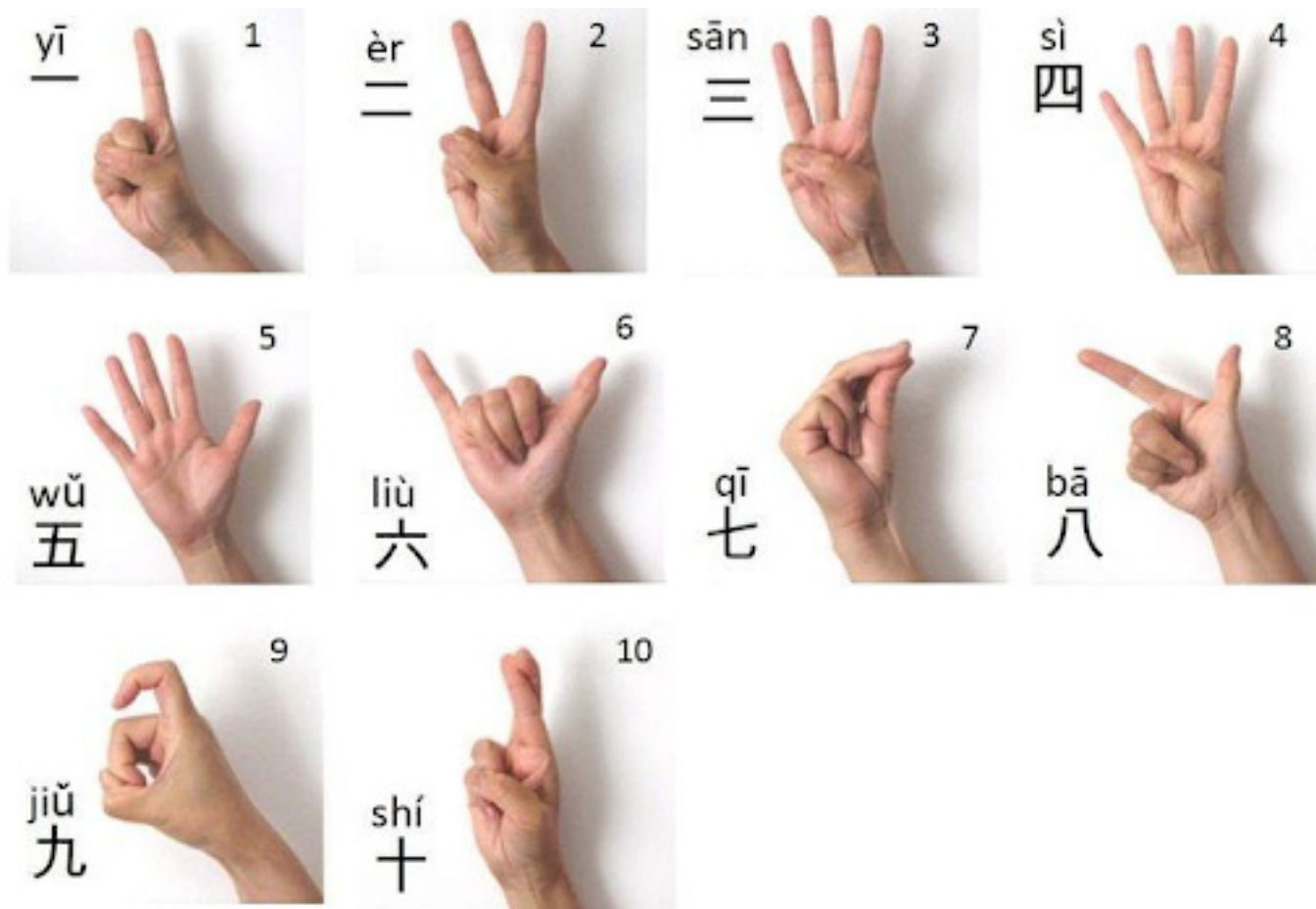

Správné odpovědi:

1 – les, 2 – deštník, 3 – špíz, 4 – hora

C) Počítáme!

V Číně se při počítání na prstech používá jenom jedna ruka! Jak tedy dokážou napočítat do deseti? Dětem ukazujeme, jak se počítá, můžeme jim při tom pomáhat nápovědou – například 6 se ukazuje trochu jako telefon, 7 vypadá, jako když solíme, 8 může být pistole.

D) Naučte se pozdravit jako v Číně!

Jak se v Číně zdraví? Naučme se, jak říct Ahoj! Naučíme děti pozdrav [ný cháo]. Děti pak chodí po třídě a podávají si ruce a říkají při tom tento pozdrav.

3. POHYBOVÉ HRY

Drak letí přes mraky (Rồng rần lên mây)

Tato vietnamská hra se hraje tak, že děti se chytí za ramena a vytvoří tak mašinku, respektive draka, první je hlava draka, poslední ocas a zbytek je břicho. Hlava honí ocas draka, který se snaží, aby ho hlava nedostihla. Ostatní se musí držet toho, kdo stojí před ním a šikovně kličkovat, aby hlava nechytila ocas. Pokud se drak rozpadne, tak se hra zastaví a znovu se sestaví drak. Hra končí tehdy, když se hlavě podaří chytit dračí ocas, tím, že se ho dotkne.

GUMA

Co budeme potřebovat: 2,5 m dlouhou skákací gumu, nejlépe širokou se spojenými konci a nejméně 3 hráče. Pokud by byl počet hráčů menší, postačí jeden konec skákací gumy navléct např. na nohy u lavičky a můžete začít skákat i ve dvou.

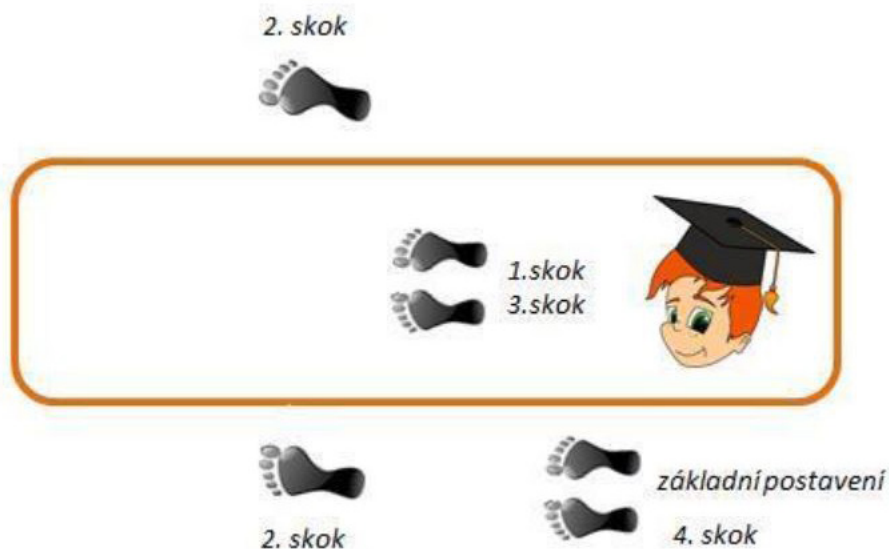
Použili jsme 4 základní skoky. Pro 3–4leté děti může být použita i jednodušší varianta. Pokud naopak je návod pro děti moc lehký, tak přidáme těžší prvky. Obvykle se do hry rádi zapojí i rodiče, někteří předvádí své oblíbené skoky z dětství. Ve Vietnamu se neskáče přes gumu, ale přes 2 natažené bambusové hole. Můžeme to zkusit také.

Jak se hraje? Dva hráči si navléknou skákací gumu na nohy a mírně je roztáhnou na vzdálenost cca 30–40 cm. Třetí hráč skáče.

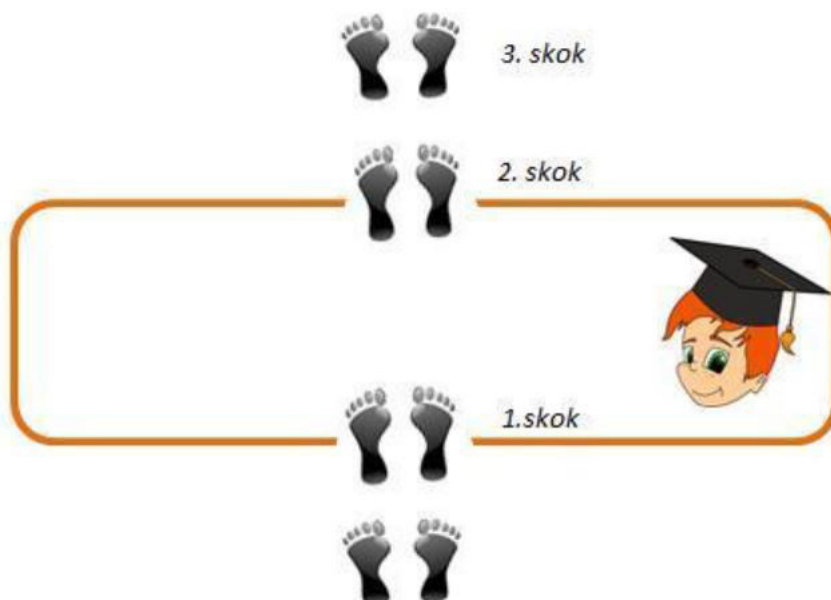
1. série skoků – začínáme tím nejjednodušším. Hráč stojí čelem ke skákací gumě. Hráč skočí snožmo dovnitř ramen gumy. Stále je čelem ke gumě. Skokem snožmo přeskóčí druhé rameno gumy a ocitne se na druhé straně.

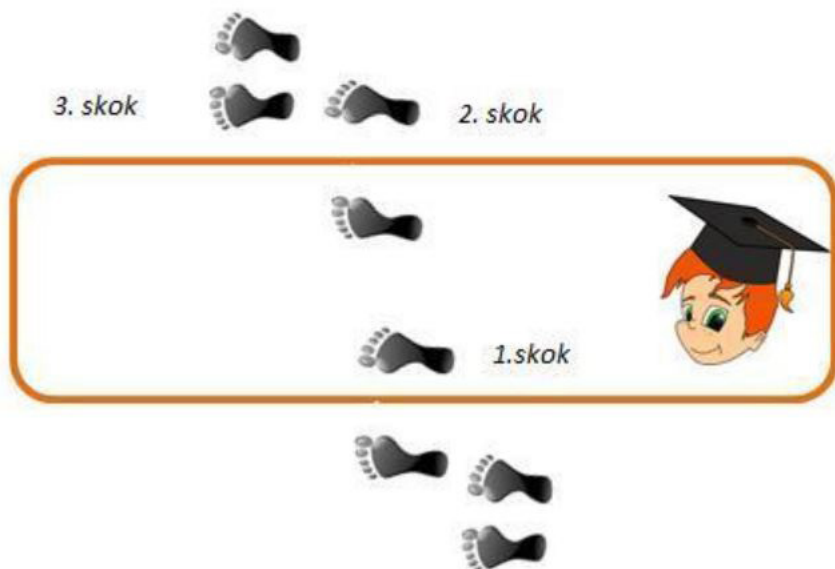
2. série skoků – hráč stojí bokem ke gumě, vedle ramen gumy. Nejprve skočí snožmo dovnitř gumy. Poté skočí tak, skončil rozkročený za gumou. Třetím skokem skočí snožmo dovnitř gumy. A poslední skok je snožmo mimo ramena gumy – do základního postavení.

3. série skoků – hráč stojí vedle ramen gumy, čelem ke gumě. Nejprve skočí na bližší rameno gumy a stojí na něm, poté skočí druhým skokem na druhé rameno gumy a stojí na něm. Posledním třetím skokem snožmo hráč skočí mimo ramena gumy – na druhou stranu.

4. série skoků – hráč stojí vedle ramen gumy, bokem ke gumě. Skočí tak, že zůstane rozkročený u bližšího ramene gumy (levá noha je venku a pravá mezi rameny). Poté skočí tak, že zůstane rozkročený nad vzdálenějším ramenem (levá noha je vevnitř a pravá venku). Třetím skokem přeskočí na druhou stranu než je základní postavení.

Předškoláci provádí tyto 4 série skoků postupně ve třech stupních obtížnosti:

- Jedničky:** Guma je ve výšce kotníků.
Dvojky: Guma je v půli lýtek.
Trojky: Guma je na úrovni kolen.

Skoky se provádějí snožmo, ale u mladších dětí či při vyšších stupních obtížnosti tolerujeme i skok jednou nohou napřed.

KULIČKY

Kuličky jsou jednoduchá hra, ve které se ve venkovním prostředí hráči snaží dostat cvrnkáním malé kuličky (obvykle skleněné či hliněné, cca 16 mm v průměru) do důlku vyhloubeného v zemi. Her s kuličkami je velké množství.

Co budete potřebovat: Různobarevné skleněné kuličky, upravený povrch s vyhloubeným důlkem. V případě, že nelze udělat důlek, lze házet kuličky do kyblíku.

Základní soutěžní pravidla: Proti sobě hrají vždy dva či více hráčů. Své kuličky mají dostatečně barevně odlišeny. Zároveň by měli pamatovat to, že ne všechny kuličky budou na každém povrchu dobře viditelné. Cílem je dostat všechny své kuličky do důlku jako první.

Oba soupeři mají na začátku 10 kuliček. Nejprve je hází ze 4–5 metrů od důlku a snaží se zasáhnout důlek. Zápas se hraje na více vítězných her.

Nejdříve se vybírá, kdo bude ve cvrnkání začínat. Započne se tzv. rozhozem, kdy každý z hráčů vyhodí k důlku jednu kuličku – ten, který má svou kuličku nejbližší pak začíná cvrknat jako první a další hráči po něm podle vzdálenosti svých kuliček od důlku.

První hráč si stoupne na čáru hodu a vyhodí všechny své kuličky k důlku, který se snaží zasáhnout. Může kuličky házet postupně nebo najednou, jak sám chce. Poté hází druhý hráč.

Pak dojde na samotné cvrnkání. Hráč cvrnká jedním prstem – jedno kterým. Cvrnká se vždy jen do jedné vlastní kuličky. Ta pak může zasáhnout libovolný počet dalších kuliček – i soupeřových. Hráči se vždy po jednom pokusu střídají.

Vyhrává ten, kdo první docvrnká všechny své kuličky do důlku.

4. AKTIVITA: CO JÍME A PROČ

Pro přípravu této aktivity jsme se nechali inspirovat didaktickou hrou: *To je bašta, aneb víme co jíme*. V zajímavé formě si děti rozšíří znalosti o zvycích a tradičních jídlech v různých zemích.

Hra obsahuje několik hracích desek podle různých druhů potravin – bylinky, oříšky, zdravé jídlo atd. Na každé hrací desce je několik obrázků. Shodné obrázky se nacházejí i na jednotlivých samostatných kartičkách. Dítě si vybere samostatnou kartičku, najde na hrací desce obrázek, který s kartičkou souvisí, obrázek tam umístí a potom následuje rozhovor.

Kartičky se dají připravit i z pexesa. Nebo můžeme použít vytištěné obrázky z internetu apod. Obrázky mohou být buď naprosto shodné, nebo se shodují tematicky (miska s oříšky a obrázek vlašského ořechu...).

Vyprávíme dětem příběh o Elišce a Ondrovi, kteří cestovali po světě a zjišťovali, co lidé v různých zemích jedí a proč. Pro děti předškolního věku jsme vybrali neutrální otázky o rozmanitosti chutí a vůní ve světě. Některé otázky jsme doplnili aktivitami, zapojujícími různé smysly dětí.

Hra probíhá zároveň u několika stolků. U každého pracují 3–4 děti. Na stole leží velká hrací karta s obrázky několika druhů jídel – různé bylinky, oříšky, luštěniny nebo typická jídla. Máme připravené i ukázky (různé druhy oříšků, čerstvé bylinky apod.) Samostatné kartičky mohou přikrývat pouze ty otázky, se kterými chceme pracovat. Každé dítě si vezme jednu kartičku. Řekne, jaké jídlo je na obrázku, povídáme si o tom, jak se jídlo jmenuje, kde se takové jídlo jí nebo jak se používá (např. bylinky na dochucení jídla, na přípravu léčivých čajů apod.). Můžeme se děti zeptat, zda znají chuť příslušného jídla, zda ho už někdy jedly apod. Po skončení práce u jednoho stolu přechází skupinka dětí k dalšímu.

Uvedeme příklady otázek ze hry, které jsme rozšířili o poznávací aktivity.

1. Eliška s Ondrou během své cesty přišli do bylinkové zahrádky. Znáš bylinky, které tam viděli?

Bazalka, majoránka, rozmarýn, petržel, máta, levandule, pažitka, kopr.

Lektor vytáhne předem připravenou krabičku s bylinkami. Bylinky mohou být uříznuté, v květináčích nebo sušené. Děti baví roztírat v prstech listy, přivonět si k nim se zavřenýma očima. Dovoluje-li čas, můžeme si povídat s dětmi, na co se používají tyto bylinky, co lze přidat do

polévky, do salátu a z čeho uvařit čaj. Děti rády vypráví o vlastních zkušenostech s pěstováním bylinek nebo přípravou.

2. Eliška s Ondrou nakoupili mamince při svém putování čerstvé koření. Poznáš je?

Bobkový list, vanilkový lusk (je v porovnání s ostatními bylinkami drahý, a možná proto se ukazuje, že málokdo z dětí měl možnost doma osahat si vanilkový lusk nebo rozmačkat semínka), hřebíček, zázvor, muškátový oříšek (celý a rozpůlený), skořice, badyán.

Koření a bylinky se dětem k ochutnání nenabízejí z důvodu možné alergie. Důležité je mít po ruce vlhčené ubrousky nebo mít možnost po zkoumání umýt si ruce. Opět je možné hovořit s dětmi o tom, kde se jaké koření používá, zda je používá jejich maminka apod.

3. Eliška má ráda všechny tyto ořechy. Poznáš je?

Kokosový ořech, mandle, arašídy, lískové, vlašské, kešu, piniové, pistáciové ořechy.

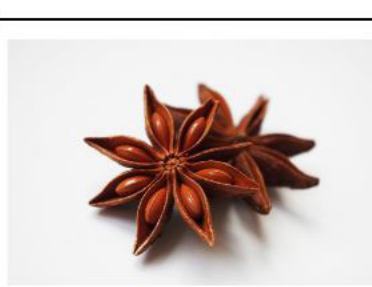
Můžeme připravit jen některé (ve skořápce a rozpůlené).

4. V různých zemích světa se v různé míře vaří luštěniny. Víš, co patří mezi luštěniny?

Hrách, čočka, různé druhy fazolí – bílé, barevné, černé, mungo, sójové boby, cizrna.

Protože luštěniny není možné ani ochutnat, ani je zkoumat z hlediska vůně, využijeme je pro zkoušku zručnosti. Po prozkoumání obrázků děti mají ulovit luštěniny kleštičkami, čajovými lžičkami.

Z ulovených luštěnin děti mohou poskládat obličeje nebo jiné obrázky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

